अश्वन्त *a.* See अश्मन्त. 1 Unlucky, inauspicious. –2 Unbounded, unlimited. **–न्तः** 1 Death. –2 A field. –3 Fireplace. –4 Termination, limit.

अश्वस्तन, –स्तनिक *a.* 1 Not of to-morrow, of to-day. –2 One who makes no provision for the morrow; त्र्यैहिको वापि भवेदश्वस्तनिक एव वा Ms. 4. 7.

अष् 1 U. [अषति–ते, अषितुम्] 1 To shine. –2 To go, move. –3 To receive, take (trans.).

अषडक्ष=अषडक्षीण. The ending ईन is स्वार्थे; *i. e.* both अषडक्ष and अषडक्षीण mean the same thing.

अषडक्षीण *a.* Not seen by six eyes, known or determined by two persons only, (to the exclusion of a third); [°णो मंत्रः द्वाभ्यामेव कृत इत्यर्थः P. V. 4. 7 Sk.] **–णम्** A secret.

अषतर *a.* Ved. More accessible or acceptable; वा कर्माषतरास्मै प्र च्यौत्नानि देवयन्तो भरन्ते Rv. 1. 173. 4.

अषाढ *a.* Ved. 1 Not to be overcome, invincible; अषाळ्हाय सहमानाय वेधसे Rv. 2. 21. 2. –2 Born under the constellation Āṣāḍha [P. IV. 3. 34]. अथाजिनाषाढधरः प्रमाथी. **–ढः** 1 The month Āṣāḍha commencing with the Sun's entrance into Gemini (usually written आषाढ). –2 A staff made of the wood of Palāśa, carried by a religious student or ascetic. –3 N. of the Malaya mountain. **–ढा** 1 N. of a constellation, the twentieth (पूर्वाषाढा) and twenty-first (उत्तराषाढा) lunar mansions; Av. 19. 7. 4.

अषाढकः The month of Āṣāḍha.

अष्टन् *num. a.* [अश–व्याप्तौ कनिन् तुट् च Uṇ. 1. 154.] (nom., acc. अष्ट-ष्टौ) Eight. It often occurs in comp. as अष्टा with numerals and some other nouns; as अष्टादशन्, अष्टाविंशतिः, अष्टापद &c. [cf. L. *octo*; Gr. *okto*; Zend *astani* Pers. *hasht.*]. **–Comp.** **–अक्षर** *a.* consisting of eight letters or parts; अष्टाक्षरं ह वा एकं गायत्र्यै पदम् Bṛi. Up. 5. 14. 1. (**–रः**) N. of a metre. **–अङ्ग** *a.* consisting of eight parts or members. (**–ङ्गम्**) 1 the eight parts of the body with which a very low obeisance is performed; °पातः, –प्रणामः, साष्टाङ्गनमस्कारः a respectful obeisance made by the prostration of the eight limbs of the body; साष्टाङ्गपातं प्रणनाम fell prostrate on the ground in reverence; (जानुभ्यां च तथा पद्भ्यां पाणिभ्यामुरसा धिया । शिरसा वचसा दृष्ट्या प्रणामोऽष्टाङ्ग ईरितः). cf. also उरसा शिरसा दृष्ट्या वचसा मनसा तथा । पद्भ्यां कराभ्यां जानुभ्यां प्रणामोऽष्टाङ्ग उच्यते ॥ The eight limbs of the body in नमस्कार. –2 the 8 parts of yoga or concentration; यमो नियमश्वासनं च प्राणायामस्ततः परम् । प्रत्याहारो धारणा च ध्यानं सार्धं समाधिना । अष्टाङ्गान्याहुरेतानि योगिनां योगसिद्धये ॥ –3 materials of worship taken collectively, namely, water, milk, ghee, curds, दर्भ, rice, barley, mustard seed. –4 the eight parts of every medical science; (they are:— शल्यम्, शालाक्यम्, कायचिकित्सा, भूतविद्या, कौमारभृत्यम्, अगदतन्त्रम्, रसायनतन्त्रम्, and वाजीकरणतन्त्रम्.) –5 the eight parts of a court; 1 the law, 2 the judge, 3 assessors, 4 scribe, 5 astrologer, 6 gold, 7 fire, and 8 water. –6 any whole consisting of eight parts. –7 a die, dice. –8 The eight functions of intellect (बुद्धि) are शुश्रूषा, श्रवण, ग्रहण, धारणा, चिन्तन, ऊहापोह, अर्थविज्ञान and तत्त्वज्ञान; बुद्ध्या ह्यष्टाङ्गया युक्तं त्वमेवार्हसि भाषितुम् Rām. 6. 113. 24. °अर्घ्यम् an offering of eight articles. °धूपः a sort of medical incense removing fever. °मैथुनम् sexual enjoyment of 8 kinds'; the eight stages in the progress of a love suit; स्मरणं कीर्तनं केलिः प्रेक्षणं गुह्यभाषणम् । संकल्पोऽध्यवसायश्च क्रियानिष्पत्तिरेव च ॥ °**वैद्यकम्** It is constituted of द्रव्याभिधान, गदनिश्चय, कायसौख्य, शल्यादि, भूतनिग्रह, विषनिग्रह, बालवैद्यक, and रसायन. °हृदयम् N. of a medical work. **–अधिकाराः** जलाधिकारः, स्थलाधिकारः, ग्रामाधिकारः, कुललेखनम्, ब्रह्मासनम्, दण्डविनियोगः, पौरोहित्यम्. **–अध्यायी** N. of Pāṇini's grammatical work consisting of 8 Adhyāyas or chapters. **–अन्नानि** The eight types of food भोज्य, पेय, चोष्य, लेह्य, खाद्य, चर्व्य, निःपेय, भक्ष्य. **–अर** *a.* having a wheel with 8 spokes. **–अस्त्रम्** an octagon. **–अस्त्रः** A kind of single-storeyed building octangular in plan. **–अस्त्रिय** *a.* octangular. **–अह् (न्)** *a.* lasting for 8 days. **–आदिशाब्दिकाः** the first eight expounders of the science of words (grammar); इन्द्रश्चन्द्रः काशकृत्स्नापिशली शाकटायनः । पाणिन्यमरजैनेन्द्रा जयन्त्यष्टादिशाब्दिकाः ॥ **–आपाद्य** Multiplied by eight. अष्टापाद्यं तु शूद्रस्य स्तेये भवति किल्बिषम् । Ms. 8. 337. **–उपद्वीपानि** स्वर्णप्रस्थ, चन्द्रशुक्र, आवर्तन, रमणक, मन्दरहरिण, पाञ्चजन्य, सिंहल, and लङ्का. **–कपाल** *a.* (°ष्टा°) prepared or offered in 'eight' pans. (**–लः**) a sacrifice in which ghee is offered in eight pans. **–कर्ण** *a.* one who has the number eight as a mark burnt in his ears (P. VI. 3. 115). (**–र्णः**) eight-eared, an epithet of Brahmā. (**–कर्मन्** *m.*), **–गतिकः** a king who has 8 duties to perform; (they are:— आदाने च विसर्गे च तथा प्रैषनिषेधयोः । पञ्चमे चार्थवचने व्यवहारस्य चेक्षणे ॥ दण्डशुद्ध्योः सदा रक्तस्तेनाष्टगतिको नृपः । **–कुलम्** (Probably) Village jury. (Bh. List No. 1267). **–कुलाचलाः** Eight principal mountains; नील, निषध, विन्ध्याचल, माल्यवान्, मलय, गंधमादन, हेमकूट, and हिमालय. (**–मर्यादागिरयः**) हिमालय, हेमकूट, निषध, गन्धमादन, नील, श्वेत, शृङ्गवार, and माल्यवान्. **–कृत्वस्** *ind.* eight times. चतुर्नमो अष्टकृत्वो भवाय Av. 11. 2. 9. **–कोणः** 1 an octagon. –2 a kind of machine. **–खण्डः** a title of a collection of several sections of the Ṛigveda. **–गन्धाः** Eight fragrant substances (Mar. चन्दन, अगरु, देवदार, कोळिंजन, कुसुम, शैलज, जटामांसी, सुर-गोरोचन). **–गवम्** [अष्टानां गवां समाहारः] a flock of 8 cows. **–गाद्** *m.* 1 a fabulous animal supposed to have eight legs. –2 a spider. **–गुण** *a.* eightfold; अन्नादष्टगुणं चूर्णम्; दाप्योऽष्टगुणमत्ययम् Ms. 8. 400. (**–णम्**) the eight qualities which a Brāhmaṇa should possess; दया सर्वभूतेषु, क्षान्तिः, अनसूया, शौचम्, अनायासः, मङ्गलम्, अकार्पण्यम्, अस्पृहा चेति ॥ Gautamasūtra. °आश्रय *a.* endowed with these eight qualities. **–ष्ट (°ष्टा°)**